

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

26 oktober 2000

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Declercq tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de ondermaatse onderwijskansen met betrekking tot allochtone begeleiders in de hulpverlening

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Van Baelen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de schoolreglementen

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Donderdag 26 oktober 2000

VOORZITTER : De heer Gilbert Vanleenhove

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.19 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Declercq tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de ondermaatse onderwijskansen met betrekking tot allochtone begeleiders in de hulpverlening

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Declercq tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de ondermaatse onderwijskansen met betrekking tot allochtone begeleiders in de hulpverlening.

Mevrouw Declercq heeft het woord.

Mevrouw Veerle Declercq : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, uit een eindejaarswerk van een student aan de volkshogeschool van Limburg vernemen we dat het tekort aan allochtone hulpverleners met name te wijten is aan ondermaatse onderwijskansen, al zijn we ons er natuurlijk van bewust dat het probleem zich niet enkel situeert op het vlak van het onderwijs. De sector is overtuigd van het belang en de meerwaarde van allochtone hulpverleners, zowel in residentiële als in ambulante hulpverlening. Er wordt immers meestal gewerkt met jongeren die het heel moeilijk hebben. Als hun begeleiders een deel van hun problemen van meer nabij kunnen volgen of ze zelf hebben meegemaakt, dan komt de oplossing al een stuk dichterbij. Het zich kunnen inleven in een situatie, is immers heel belangrijk in de hulpverlening.

Deze vraag is ook een pleidooi voor meer verdraagzaamheid, zowel voor de jongeren als voor hun omgeving. Jongeren moeten de kans krijgen om zich aan te passen. Eigen begeleiders of opvoeders die zich hebben aangepast en onze leefwereld

kennen, kunnen een voordeel betekenen. Men stelt zich wel enkele vragen omtrent opvoeding of godsdienst, maar dat is niet nodig. Ik vergelijk dit met een jonge man die plots vegetariër wordt. Dit betekent voor zijn gezin geen onoverkomelijk probleem. Een gezin kan evengoed bestaan uit een vegetariër, een niet-vegetariër, een zenboeddhist en een katholiek. Waar verdraagzaamheid bestaat, kunnen verschillen makkelijk samengaan.

Dat allochtone jongeren geen opvoeder of begeleider worden, zou te wijten zijn aan het gebrek aan onderwijskansen. Daarom vragen we de minister om maatregelen te nemen. Eventueel moet ze een creatieve oplossing zoeken. Het is alvast belangrijk om de drempel van de hogere opleidingen te verlagen. De jongeren moeten immers vertrouwd raken met de opleidingsmogelijkheden, want onbekend is onbemind. Eventueel kunnen de jongeren worden ingeschakeld in stages en in de speelpleinwerking zodat ze zin krijgen om mee te werken aan de opvoeding. In tegenstelling met ons, komen opvoeders in hun cultuur wat kunstmatig over, want de ouders en familie zijn er de natuurlijke opvoeders. Het is dus van groot belang om de allochtone jongeren vertrouwd te maken met ons opvoederswerk. We moeten aantonen dat de familie of de omgeving alleen, niet alles kunnen oplossen. We vragen dus ook extra informatie, vorming en stages. Ik herhaal dat we ons er goed van bewust zijn dat het probleem zich niet enkel situeert op het vlak van het onderwijs, maar dat ook welzijnsprojecten en andere initiatieven nodig zijn.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, ik heb met belangstelling geluisterd naar wat mevrouw Declercq heeft verteld. Haar vraag is terecht, maar niet enkel de allochtonen kampen met dit probleem. Mevrouw Declercq verwijst wel naar hun cultuur, maar onze arbeiderskinderen en bediendenkinderen worstelen met hetzelfde pro-

Moreau

bleem. Ook voor hen zouden dus extra maatregelen kunnen worden genomen. Ik vraag me echter af of de minister dat kan. Het is heel moeilijk om arbeiderskinderen en kinderen van een bepaalde categorie bedienden, hoger op de maatschappelijke ladder te krijgen en ze te laten doorstromen. Ook voor die kinderen heeft het probleem te maken met de cultuur en de sociale omgeving. De vraag van mevrouw Declercq is terecht, maar ik vraag me af of we vandaag een afdoend antwoord zullen krijgen. Het probleem is immers veel ruimer : het gaat niet enkel over allochtone kinderen.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, de heer Moreau heeft gelijk als hij zegt dat het om een ruimer probleem gaat. Dat is ook gebleken uit de studie die onlangs werd voorgesteld over de participatiekansen in het basisonderwijs en het hoger onderwijs. We hebben morgen de gelegenheid om daarop dieper in te gaan tijdens een colloquium. Toch is het net zo belangrijk om ons ook op doelgroepen te richten. We hebben vroeger reeds acties ondernomen voor de allochtonen en er zijn nieuwe initiatieven op stapel gezet.

De participatie van de allochtonen aan het hoger onderwijs komt nog niet overeen met het aandeel van de allochtonengemeenschap in de Vlaamse Gemeenschap. Dit probleem overstijgt trouwens de context van het hoger onderwijs. Het doet zich ook voor op het vlak van de participatie aan en de slaagkansen in het secundair onderwijs, en eigenlijk ook al bij de overgang van het basisonderwijs naar het secundair onderwijs. De kern van het probleem ligt volgens mij dan ook in het basisonderwijs. Daarom werden in het verleden een aantal permanente initiatieven uitgewerkt zoals de zorgverbreding in het algemeen, het onderwijsvoorrangsbeleid en de initiatieven voor anderstalige nieuwkomers.

De bijsturing van het onderwijsvoorrangsbeleid voor het secundair onderwijs vanaf het schooljaar 1999-2000, legt het accent nadrukkelijk op de doorstroming van de allochtone leerlingen. Al te veel stelt men immers vast dat de doelgroepeleringen oververtegenwoordigd zijn in bepaalde beroepsstudierichtingen en ondervertegenwoordigd zijn in technische en algemene studierichtingen. De oververtegenwoordiging in het beroepsonderwijs heeft natuurlijk ook veel te maken met de taalvaardigheid. Het bijgestuurde project voor het secundair

onderwijs wil deze trend doorbreken door het opzetten van initiatieven om de doelgroepeleringen te oriënteren naar de studierichting die het meest aansluit bij het potentieel van de leerlingen. Van de scholen wordt verwacht dat ze de instroom van de doelgroepeleringen in de A-stroom van de eerste graad optimaliseren en een verhoging bewerkstelligen van het gekwalificeerd uitstromen van een aantal doelgroepeleringen in één van de onderwijsvormen ASO, TSO of KSO. De scholen moeten dus inspanningen leveren om zowel het aantal diploma's secundair onderwijs als het aantal studiegetuigschriften van het tweede leerjaar van de derde graad van het secundair onderwijs, te verhogen. Om het onderwijs te bevorderen, moet worden samengewerkt met scholen die voldoende doorstromingsrichtingen aanbieden. Het was trouwens de bedoeling dat de scholengemeenschappen daarvoor meer oog zouden hebben.

Ook voor de CLB's is een belangrijke rol weggelegd, want die blijven aan leerlingenoriëntering doen. De leerkrachten hebben in dit verband ook een belangrijke taak. Ik denk daarbij zowel aan de leerkrachten van het basisonderwijs als aan die van het ASO, en meer bepaald van de eerste graad van het ASO. Ik wijs erop dat ons onderwijs heel taalgericht is gestructureerd. Een gebrek aan kennis van de Nederlandse taal blijft daarom een groot probleem.

Ook het hoger onderwijs besteedt aandacht aan dit probleem. Er lopen twee door de overheid gesubsidieerde pilootprojecten met het oog op de optimalisering van de instroom en de doorstroom van allochtonen in het hoger onderwijs. Het Amdler-project maakt deel uit van de lerarenopleiding. Het heeft twee doelstellingen. Enerzijds gaat het over het bevorderen van de instroom en de doorstroom van allochtonen en kansarme autochtonen, anderzijds over het optimaliseren van het aspect interculturaliteit in de lerarenopleiding. In Vlaanderen bieden 19 hogescholen lerarenopleidingen aan. Elf daarvan waren kandidaat om aan het project deel te nemen. Acht hogescholen werden uitgekozen om het project te implementeren : vijf vrije scholen, één provinciale school en twee autonome scholen. Het is de bedoeling om in het secundair onderwijs op zoek te gaan naar mensen die in aanmerking komen voor een lerarenopleiding en om die mensen extra te begeleiden tijdens hun opleiding.

Aan twee hogescholen loopt een ander project : het alternerend leren. Het project loopt binnen de opleidingen van het studiegebied handelswetenschappen en bedrijfskunde. Allochtone vrouwen vormen de doelgroep. Het project wil de doelma-

Vanderpoorten

tigheid nagaan van de combinatie tussen werken en studeren. Daarbij wordt gelet op de erkenning van de op het werk verworven competenties als alternatief voor de aan de hogeschool verworven competenties.

Beide projecten worden afgerond op het einde van dit academiejaar. Uit de evaluatie ervan, maar in het bijzonder van het Amdler-project kan blijken in welke mate ze kunnen worden uitgebreid in andere studierichtingen en opleidingen.

Ik wil u erop wijzen dat enkele jaren geleden een project liep ter bevordering van de opleiding van allochtone kleuterleidsters. Ook dat project was gebaseerd op het alternerend leren. Het project is geslaagd, want heel wat meisjes hebben hun studies afgerond. Achteraf is echter gebleken dat de kleuterleidsters grote problemen hebben om aan werk te raken. Ze worden immers niet aangenomen door scholen. Dat geeft hen het gevoel dat ze destijds in de studierichting werden gelokt, maar toch niet aan de bak komen. Ook voor dergelijke problemen moeten wij oog hebben. Ik ben ervan overtuigd dat het niet voldoende is om enkel op het vlak van het onderwijs acties te ondernemen. We moeten werken op een geïntegreerde manier.

Mevrouw Declercq stelde voor om jongeren uit het leerplichtonderwijs te betrekken bij stages en monitoring. Ik denk dat ook een belangrijke rol is weggelegd voor de jeugdhuizen, want bijna elke gemeente of stad heeft er één. De jeugdhuizen moeten proberen om de allochtonen te betrekken bij hun werking. We stellen vast dat de vele gemeentelijke- en stedelijke jeugddiensten wachten tot de jongeren naar hen komen. De diensten moeten echter zelf naar de jongeren gaan. De integratie is natuurlijk geen eenvoudige zaak, want in vele gevallen neemt de migrantengemeenschap een afwachtende houding aan.

Ik herhaal dat op diverse vlakken acties moeten worden ondernomen. Op het vlak van het onderwijs doen wij dat reeds in de mate van het mogelijke. Het sensibiliseren van de leerkrachten en van de CLB's is daarbij van groot belang. Op het lokaal vlak is volgens mij nog een bijzondere rol weggelegd voor de jeugddiensten.

De voorzitter : Mevrouw Declercq heeft het woord.

Mevrouw Veerle Declercq : Ik dank de minister voor haar antwoord. Ik ben het met haar eens dat

op diverse vlakken intens moet worden voortgevoerd.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Van Baelen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de schoolreglementen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Baelen tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de schoolreglementen.

De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, het is leuk om de schoolreglementen opnieuw in de kijker te plaatsen. Nog niet zo lang geleden bespraken we dit thema in verband met de piercingaffaire. Ik vind schoolreglementen heel belangrijk. Ze dienen immers een pijler te vormen voor het democratisch functioneren van een school, maar dat kan enkel als principes zoals inspraak en participatie ernstig worden genomen. Problemen met het reglement ontstaan als er geen open beleid werd gevoerd waaraan alle betrokkenen konden deelnemen : de directie, de ouders, de leerkrachten en de leerlingen.

Naar aanleiding van de Magda ?-campagne van de Vlaamse Scholierenkoepel, VSK, is gebleken dat in sommige schoolreglementen regels worden opgesomd die de autonomie van de school overstijgen. Sommige scholen treden zelfs rechtsbeginselen met de voeten. Het gaat niet op om in een schoolreglement normen op te nemen die helemaal niets te maken hebben met het functioneren van de school.

Er is trouwens ook een onderscheid tussen wat de leerling doet buiten de school en wat hij doet in de school. Het kan niet dat in een schoolreglement wordt vastgelegd wat wel en wat niet mag gebeuren buiten de school. Het gaat niet op om leerlingen te laten boeten voor daden van derden.

Een aantal scholen gaat duidelijk te ver. Het is van fundamenteel belang dat reglementen op een open manier worden besproken en eventueel worden geëvalueerd en bijgestuurd. Ook over de sancties en de wijze waarop ze tot stand komen kan veel worden gezegd. Zo kunnen we ons afvragen of het

Van Baelen

niet nodig is om een beoordelings-, geschillen- en/of begeleidingscommissie op te richten. Ik wil de autonomie van de scholen niet in vraag stellen, maar we moeten ons toch afvragen hoever een school mag gaan.

We hadden het vorige week over de schulden van ouders aan de school. U hebt geantwoord dat we misschien een soort van fiscaal handboek moeten maken waaraan ze zich moeten houden. Zo lang als het decreet op de rechtspositie van de leerling er niet is, hebben de scholen misschien ondersteuning nodig bij het opstellen van het reglement. De ouderverenigingen zijn daarin vragende partij.

Een schoolreglement opstellen is geen sinecure. Het is dikwijls zoals met verzekeringen : ze liggen in de kast en pas als er iets gebeurt, haalt men ze weer boven. Zelfs als er een leerlingenraad is, zijn veel problemen te gevoelig om open en bloot besproken te worden. Een schoolreglement legt de grenzen vast waarbinnen een school wil functioneren en is een weergave van haar visie op de samenleving.

Bent u van mening dat bepalingen op handelingen van leerlingen buiten de school elke rechtsgrond missen en dus niet in een reglement kunnen worden opgenomen ? Verbindt de handtekening van de ouders de leerling tot naleving van het reglement, ook als de wettelijke grond voor bepaalde passages ontbreekt ? Ik geef een concreet voorbeeld. Er zijn scholen die hun leerlingen de toegang tot bepaalde dansings verbieden, ook al krijgen ze de toestemming van hun ouders. Sommige scholen gaan zo ver. Kunnen ze dat maken ? Fundamenteel voor mij is de bespreekbaarheid van de regels zonder de autonomie van de school in vraag te stellen.

De voorzitter : De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Over de wettelijke kant van de zaak wil ik me niet uitspreken, daar hebben we juristen voor nodig. Volgens mij is het niet logisch dat het reglement aan de schoolpoort moet stoppen. De onmiddellijke omgeving van de school moet onderhevig zijn aan het reglement. Ik besef wel dat 'onmiddellijke omgeving' een rekbaar begrip is.

De voorzitter : De heer Librecht heeft het woord.

De heer Julien Librecht : Vorig jaar hield ik een interpellatie in deze commissie over de band tussen de aard en de betekenis van het schoolreglement en participatie. U hebt toen geantwoord dat reglementen via afspraken tot stand moeten komen, dat de school haar autonomie moet behouden, dat niet alle scholen gelijk zijn en hun reglement kunnen aanpassen aan hun specifieke populatie. Ik kon mijn visie daar zeer goed in terugvinden. Ik zou die uitspraken dan ook willen toepassen op de vraag van vandaag. In onze scholen gebeuren twee dingen : onderwijzen en opvoeden. Die twee overstijgen de schoolpoorten. Een eventuele bestaande rechtsgrond moet – in de mate van het mogelijke – ondergeschikt zijn aan twee zaken : aan de schoolautonomie en aan de eigenheid van de populatie.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : We betreden een delicaat terrein. Het lijkt me logisch dat een schoolreglement een rechtsgrond kan overstijgen. Fundamentele rechten wegen natuurlijk op tegen een schoolreglement en kunnen op geen enkele manier worden ontnomen, ook niet aan jongeren. Men zal een evenwicht moeten zoeken.

Er zijn ernstige zaken genoemd : participatie, eigenheid en autonomie. Een schoolreglement moet natuurlijk tot stand komen op basis van participatie, maar een goed georganiseerde participatie garandeert niet noodzakelijk verantwoorde regels. Wat houdt dat precies in 'eigenheid van de populatie' ? Als een reglement dient om een bepaalde populatie geen kans te geven, zitten we op de verkeerde weg. De school heeft zeker het recht op haar eigen project, op haar eigen autonome benadering van de leerling. Dat houdt meer in dan louter en alleen lesgeven. Dat heeft ook te maken met gedrag, omgangsvormen en houding. Dat valt niet precies af te bakenen.

Bijvoorbeeld, in een bepaalde school moeten de leerlingen de straat oversteken om van de ene speelplaats naar de andere te gaan. 's Middag staat daar een ijscokar. De school kan verbieden om ijs te kopen. Ik heb daar geen probleem mee. De school heeft dat recht, ook al gebeurt dat letterlijk buiten het terrein van de school, het overlapt de schoolactiviteit en valt daarom binnen de krijtlijnen van het reglement. Aan de andere kant zijn er scholen die hun oudste leerlingen 's middags naar het jeugdhuis laten gaan om daar hun boterhammen op te eten. Dat gebeurt buiten de schoolpoort, maar de middagpauze kan doorgaan als onderdeel van het schoolgebeuren. Verder kan een reglement toch niet reiken ? De rest behoort toch tot de ver-

Sannen

antwoordelijkheid van de ouders en kinderen ? Zou het niet interessant zijn om bepaalde lijnen te suggereren of uit te tekenen waarmee de scholen minstens rekening moeten houden.

De voorzitter : De heer Suykens heeft het woord.

De heer Lucien Suykens : De opstelling van een schoolreglement wordt dansen op een koord. Hoe ver kan men gaan ? Maar ook : hoe ver moet men gaan ? Men kan toch niet alles toelaten in het schoolreglement ? Zelfs met een goed, evenwichtig schoolreglement gebeurt het dat ouders terugkrabbelen als er problemen zijn en naar de rechtbank stappen.

Een school moet zich bemoeien met de uren en activiteiten buiten de schooluren. Moet men cafébezoek tijdens de middag toestaan ? Mogen ze daar dan op de gokautomaten spelen ? De ouders zullen dat niet zien zitten, de leerlingen misschien wel. Kan de directie dat toelaten ? U hebt wellicht de krant gelezen. Jongeren raken hoe langer hoe meer aan gokken verslaafd en verspelen tot duizenden frank per dag.

Ik heb er geen problemen mee als een schoolreglement cafébezoek tijdens de middag verbiedt. Soms moet men ouders en kinderen beschermen tegen zichzelf. Onderwijs is niet alleen een kwestie van onderwijzen maar ook van opvoeden. Als de ouders als opvoeder tekortschieten, moet de school optreden. Ik kan conservatief klinken, dan is dat maar zo.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer Suykens, wilt u de school alles laten bepalen ? Zeven dagen op zeven, vierentwintig uur per dag ? Waar leggen we de grens ? Als rechtsgronden worden overtreden, moet niet de school reageren, maar degenen die daartoe bevoegd zijn. Preventief kan de school heel wat initiatieven ontwikkelen, maar buiten de schooluren kan ze niets verbieden of verplichten. U hebt het over jongeren die tijdens de middag gaan gokken. En wat doet u met jongeren die gaan sporten buiten de school ?

De heer Ludo Sannen : We moeten een duidelijk onderscheid maken tussen de jongeren die tijdens de middag naar huis gaan en degenen die in principe op school blijven eten. De eerste categorie moeten we thuisbrengen onder het zeggenschap van de ouders. De tweede categorie staat onder het toezicht en de verantwoordelijkheid van de school.

Voor de leerlingen die naar huis gaan eten, geldt het schoolreglement niet.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Enige bijsturing kan nuttig zijn. Een schoolreglement moet binnen de geldende rechtsnormen blijven. De ene rechtsnorm is natuurlijk ondergeschikt aan de andere. Dat weet iedereen.

Een schoolreglement is er toch om te worden nageleefd. Men spreekt hier over de eigenheid van de populatie en het project. We moeten het pluralisme van de scholen respecteren en verdedigen. Onze samenleving kent al enkele decennia een gezagscrisis, in al haar geledingen en dus ook in de scholen. Daaraan moet worden gewerkt. We moeten erkennen dat de minister alle mogelijke moeite doet om het tij te keren. Gelukkig kent dat positieve resultaten. Wanneer het schoolreglement past in het kader dat hier werd geschetst en in orde is met de rechtsnormen, moet het door iedereen worden nageleefd. Waarvoor dient een reglement anders ?

De voorzitter : De heer Demeulenaere heeft het woord.

De heer Julien Demeulenaere : De reacties op deze vraag om uitleg tonen duidelijk aan dat dit gesprek na vandaag moet worden voortgezet. Het schoolreglement werd opgebouwd in de loop der jaren en kan niet in één uur tijd worden afgehandeld. Ik zou daar graag een studiedag aan wijden met de inrichtende macht, leerkrachten, leerlingen en ouders. Deze laatste hebben de meeste ervaring en dat geldt voor mij als de voornaamste leer-schouler.

De voorzitter : We mogen ons natuurlijk niet in de plaats van de scholen stellen. We moeten de autonomie blijven respecteren.

Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Dit is inderdaad slechts het begin van een debat. We moeten bij de verdere discussie rekening houden met de bestaande situatie, met de ervaring van de betrokkenen en met de evoluties in onze maatschappij en in het onderwijs. Ik zal het eerst hebben over de bestaande situatie om dan over te gaan naar de besprekingen van de komende maanden.

Het schoolreglement regelt de wederzijdse rechten en plichten van ouders en leerlingen enerzijds en het schoolbestuur/inrichtende macht anderzijds.

Vanderpoorten

Het bepaalt dus de relatie tussen de school, de ouders en het kind of de jongere. Voor de inhoud van het schoolreglement schrijven de decretale bepalingen voor het lager en het secundair onderwijs enkel de elementen voor die het reglement ten minste moet bevatten. Ook daarover kan men discussiëren. Voor het kleuteronderwijs zijn geen minima vastgelegd.

Daarnaast beschikken de scholen over een ruime autonomie om buiten deze minimumbepalingen andere bepalingen op te nemen die zij nodig achten om de rechtsverhouding tussen het schoolbestuur en de onderwijsgebruikers optimaal te regelen. Deze bepalingen zullen vooral betrekking hebben op aangelegenheden die zich tijdens de schooluren of binnen de schoolmuren afspelen. In het kader van haar pedagogische functie kan een school het evenwel opportuun achten ook afspraken te maken met de leerlingen of de ouders over aangelegenheden buiten de schoolmuren. Ik heb vernomen dat vooral dit aspect het onderwerp van discussie kan zijn. Een school is een leefgemeenschap die omwille van de leefbaarheid noodzaak is eigen normen, afspraken of gedragsregels in overleg vast te leggen. Ze mogen weliswaar niet in strijd zijn met de hogere rechtsnormen. Dat overleg is een cruciaal element, en vanzelfsprekend kan een schoolreglement zich niet in de plaats van of boven de wet stellen.

Wat precies tot de bevoegdheid van de onderwijsinstelling behoort en wat niet, is echter moeilijk eenduidig te bepalen. Dat is een delicate evenwichtsoefening. Verbodsbepalingen in het schoolreglement mogen natuurlijk geen inbreuk vormen op de fundamentele rechten en vrijheden van de leerlingen of de ouders.

Ik geef er de voorkeur aan om het debat over wat een school kan verbieden en wat niet, geenszins toe te spitsen op wat juridisch mag en niet mag. We moeten vermijden dat er, ver verwijderd van het dagdagelijkse schoolgebeuren, een standpunt wordt bepaald tegen of voor bepalingen in het schoolreglement los van de schoolcontext. Alle zaken waarin rechters een uitspraak deden, leidden tot ongelukkige situaties. Dat dit zinloos is en leidt tot oeverloze discussies, werd een tijdje geleden geïllustreerd naar aanleiding van de piercings. Ik heb me nooit voor of tegen piercings uitgesproken, maar wel voor de autonomie van de school.

Een oplossing voor deze problematiek zal bij voorkeur gevonden moeten worden binnen het lokaal

overleg tussen het schoolbestuur/de inrichtende macht en de betrokken onderwijsactoren. Daarbij is het aangewezen dat het schoolreglement niet wordt gezien als een juridisch document dat bij de inschrijving wordt overhandigd, maar als een document dat bij de inschrijving wordt toegelicht en waarover overlegd moet worden. Momenteel weten veel ouders niet wat in het schoolreglement staat, terwijl dat in de eerste plaats de keuze van de school zou moeten bepalen. We moeten op dat vlak nog aan sensibilisatie doen.

Een mogelijk discussieforum hiervoor is de leerlingenraad en de participatieraad of de lokale schoolraad, waarin ook de ouders vertegenwoordigd zijn. Reglementair is bepaald dat het ontwerp van schoolreglement in de participatieraad of de lokale schoolraad moet worden besproken. Als er een leerlingenraad is, dan moet het schoolreglement hen voor advies worden voorgelegd. Uiteraard kan men in de school proberen een schoolreglement zoveel mogelijk in consensus tot stand te laten komen.

U vroeg of het door de ouders handtekenen van het schoolreglement de leerling verbindt tot naleving van dat reglement. Er bestaat op dit punt een verschil tussen het officieel en het gesubsidieerd vrij onderwijs. In het officieel onderwijs ondertekenen de ouders of de leerling bij meerderjarigheid het schoolreglement ter kennisneming. Een ondertekening betekent niet automatisch dat de betrokken personen akkoord gaan met de inhoud. Een officiële school kan niet weigeren om het kind in te schrijven als de betrokken persoon het schoolreglement niet tekent. In het gesubsidieerd vrij onderwijs is de situatie anders. Als hier het schoolreglement ondertekend wordt, verklaart men zich akkoord. Het schoolreglement neemt de vorm aan van een privé-contract. Bijgevolg kan een weigering tot ondertekening van het reglement een reden zijn voor de school om het kind of de jongere niet in te schrijven. Een basisschool moet deze weigering dan wel binnen de vier kalenderdagen schriftelijk motiveren aan de ouders.

De jongste weken en maanden werd veel gepraat over de kosteloosheid van het onderwijs en over het schoolreglement. In het gelijkemansdecreet wijden we een hoofdstuk aan de rechtspositie en het statuut van de leerlingen. Vorig jaar werd beslist om het reglement op te nemen in het participatiedecreet. Bij het overleg moeten we aan iedereen duidelijk maken dat een reglement aan iedereen verantwoordelijkheid geeft, ook aan de ouders en de jongeren. Ik ben er helemaal niet van overtuigd zoals de heer Suykens suggereerde, dat leer-

Vanderpoorten

lingen altijd alleen hun eigen voordeel zien. Het is mijn ervaring, en ook die van veel scholen, dat leerlingen hun verantwoordelijkheid ernstig nemen als ze die krijgen. Ze kunnen over veel zaken heel volwassen beslissen. Dat mogen we niet uit het oog verliezen.

Uiteraard moet het schoolreglement de bestaande rechtsnormen respecteren. Het moet tot stand komen in een zo ruim mogelijk overleg en met een zo groot mogelijke consensus. Het participatiedecreet mag alleen een kader creëren. Dit moet worden ingevuld volgens de tradities en de mogelijkheden van de school. De maatschappij is geëvolueerd, het schoolreglement zal daarop moeten inspelen. In het basisonderwijs zal de inbreng van de ouders groter zijn dan die van de kinderen en in het secundair onderwijs is dat waarschijnlijk omgekeerd.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Als we jongeren ook plichten opleggen buiten de schooluren, maken we hen mee verantwoordelijk. In een samenleving waarin ouders steeds meer verantwoordelijkheden doorschuiven naar de school, moeten we voorzichtig zijn.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik bedoel het omgekeerde. We moeten aan ouders en leerlingen duidelijk maken dat ze verantwoordelijkheden en plichten hebben.

De voorzitter : Dit is inderdaad een vervolgverhaal.

Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 11.02 uur.*
